

REGULERING KRISTIANSAND STADION – UTTALELSER TIL VARSEL OM OPPSTART

Det ble varslet oppstart 04.03.2021. Det kom inn 16 uttalelser.

Kommunens kommentarer til uttalelsene er gjengitt *i kursiv*.

1. Beboer Teglstien 13, 21.03.2021

- Positive til at stadion-området sikres for idrett og aktivitet, ingen kommentarer til tennishaller.
- Gjør oppmerksom på salamanderdammen som ligger like utenfor planområdet. Skogen mellom dammen og gressplen / «diskosbanen» må sikres og vegetasjonen her må få stå i fred. Anbefaler at dette området tas inn som hensynssone i planen. Dette skogområdet er også mye brukt av barn som hundremeterskog.

Kommentarer:

- *Skråninga mellom Salamanderdammen og «diskosbanen» reguleres til friområde med bestemmelse om at det skal skjøttes som et naturområde.*

2. Beboer Snorresgate 32, 24.03.2021

Opptatt av gode naboforhold og gode fasiliteter for idretten, samtidig som det er viktig at småhusbebyggelsen og miljøet rundt ivaretas. Så lenge det planlegges for baner og ikke haller i "vår del av Stadion" anser jeg det som at mine ønsker er ivaretatt.

Kommentarer:

- *Det er ikke forslag om å bygge haller helt i søndre del – her er det foreslått tennisbaner.*

3. Elevrådet ved Wilds Minne Skole, 25.03.2021 og 06.04.2021

- Ønsker å bruke «diskos-sletta» som ligger inn mot skolens område
- Gjerdene mellom skolen og «diskos-sletta» bør fjernes, slik at det kan brukes som turplass. Da vil det også være lettere å komme til salamanderdammen.

Kommentarer:

- *Det foreslås å videreføre dagens sambruk for «diskos-sletta» og stadfeste formålet i kommuneplanen – se 4.7 i planbeskrivelsen.*
- *Om gjerdene mellom «diskos-sletta» og skolen skal rives bestemmer skolen (det antas at det ikke er sikringsgjerdene mot stup som menes her).*
- *Se ellers notat fra medvirkning med skolen.*

4. Beboer Randesunds gate 1, 23.03.2021

- Som beboer i Randesunds gate, reagerer jeg på hvorfor vi ikke har mottatt nabovarsel i denne saken.
- En utvidelse av dagens anlegg, attpåtil med industrilignende haller langs Snorres gate, har mer enn estetiske konsekvenser.
- Å legge til rette for en mangedobling av medlemsmassen i tennisklubben, vil få store trafikale konsekvenser for hele området.
- I dag går trafikken fra tennisbanene mot byen for en stor del gjennom Randesunds gate. Denne gaten er smal og sterkt trafikkert fra før. En økning i trafikken er ikke bra. Det bor flere barnefamilier i området. Det bygges leiligheter

på Marvikssletta og det er søkt om å bygge 34 leiligheter i Blomsbukta. Alt i alt vil dette medføre en uforvarlig stor økning i trafikken gjennom Randesunds gate.

- Jeg protesterer derfor på en utvidelse av anlegget, som vil få uheldige trafikkmessige konsekvenser i de trange gatene i området.
- Det er helt uforståelig at kommunen ikke sørger for at flere enn de aller nærmeste naboene får ha et ord med i laget. Av med skylappene!!!

Kommentarer:

- *Reguleringsarbeidet er varslet på ordinær måte, og velforeningen i området har uttalt seg.*
- *Mht trafikk er dette kommentert under pkt. 4.4 i planbeskrivelsen.*

5. Framnes og Kuholmen velforening, 01.04.2021

Framnes og Kuholmen velforening er glade for at det kommer en reguleringsplan for dette særdeles vidunderlige område. Velforeningen fra for noen få år siden delaktige at gjerdene forsvant og gjorde en stor frivillig dugnad i det arbeidet. Dermed fikk vi åpnet opp slik at folk kan benytte området til egentrening og til organisert trening. Aldri har det vært så stor aktivitet på stadion som nå.

Velforeningen ønsker imidlertid å komme med noen kommentarer tidlig i dette arbeidet.

1. Bevar området til almen aktivitet. Ikke stenge inne store deler av området til særvidretter. Vi har forståelse for at tennisklubben ønsker å utvikle sin idrett, men bør avsette minst en av utebanene til fellesaktivitet uten kontingent eller krav om organisering.
2. Det må være mulighet for skolebarn å bruke området som «snarvei» til og fra skolen. En trygg skolevei i et trafikkert område.
3. Velforeningen mener at parkeringsområdet for tilhenger/båthengere bør kunne flyttes til andre kommunale tomter. Ikke akkurat pent og heller ikke noe man forbinder med en idrettspark.
4. Skogsområdet mot øst passer bra som friområde og sikrer salamandere fra dammen på Stadionheia. Dammen er på vinterstid en fin skøytearena for områdets barn og er på eget initiativ utstyrt med flomlys.
5. Velforeningen ønsker at det på idrettsparkens område kan plasseres en Ballbinge.
6. De nye tennishallene må ikke skygge for sol til naboeiendommene i Snorresgate og bør bygges eller kles i tremateriale.

Hvis ønskelig stiller velforeningen gjerne opp i utvalg eller andre komiteer som trengs i arbeidet framover. Velforeningen har interesse av å spille på lag med kommunen i å utvikle dette til den idrettsparken det kan bli – til glede for kommunens satsing på folkehelse og for at enkeltmennesket kan ta ansvar for egen helse..

Kommentarer:

1. *Å avsette minst en av utebanene til fellesaktivitet uten kontingent eller krav om organisering kan være en god ide, men ikke noe som fastsettes i reguleringsplanen.*
2. *Det er i dag et problematisk sambruk med inn/utkjøring til Byggservice sine lokaler og at passasjen mellom tribuneanlegget og tennisanlegget brukes som snarvei av skoleelever. Det brede fortauet langs Snorres gate er et godt og trafiksikkert alternativ som nok også er raskere enn snarveien. Det er heller ingen faktisk snarvei, men oppleves av elevene som mer spennende enn fortauet, dette ble bekreftet i medvirkningen. Det er ikke*

ønskelig å stenge Stadionområdet for gjennomgang, og det er heller ikke mulig å avsette areal til trafiksikker gang/sykkelvei gjennom stadionområdet – til det er sambruken for gjennomgående. Tiltak for å bedre situasjonen kan være med en bedre visuell markering av kjøre- og gangarealer, kanskje også fysiske sperringer som ikke kan passeres på sykkel i fart. Informasjon fra skole og i FAU-sammenheng er også aktuelt. Alle disse er tiltak som kan gjennomføres nå.

3. *Planforslaget medfører en innsnevring av «søndre sving», og det vil ikke lenger bli plass for parkering av båter eller tilhengere på dette strekket.*
4. *Skogsområdet mot øst sikres som friområde.*
5. *Det er ingen konkrete planer om en egen ballbinge, men dette faller inn under formål idrett.*
6. *Tennishallene ligger nordøst for boligbebyggelsen i Snorres gate og vil skygge minimalt for denne.*

6. Agder Fylkeskommun, 09.04.2021

Kristiansand stadion ble grunnlagt i 1948, og har verneverdi som idrettsanlegg. Kommunen har startet arbeid med kulturminneplan for Kristiansand, og idrettsanlegget bør vurderes i forbindelse med denne. Vi ber kommunen vurdere om anlegget skal avsettes som hensynssone kulturmiljø H-570.

Kommentarer:

- *Verneverdien til Kristiansand Stadion er drøftet med byantikvaren. Stadion er ikke vurdert å ha bygningsmessige eller andre fysiske kulturminner som må sikres i en reguleringsplan. At Stadion har stor verdi som idrettsarena, med verdier som identitet og tilhørighet utover den rent fysiske bruken er likevel klart. Planforslaget legger i hovedsak opp til at anlegget skal bestå slik det er, og vil derfor ikke være en trussel mot disse immatrielle verdiene.*

7. Statsforvalteren i Agder, 09.04.2021

- Støy: Endret plassering av idrettsbaner kan medføre endringer i støypåvirkning for tilgrensende boliger. Som det fremgår av veileder til retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442) er det ikke egne regler for støy fra idrettsanlegg, men Helsedirektoratet har utarbeidet en veileder for støyvurdering ved etablering av nærmiljøanlegg (IS-1693) som bør benyttes. Vi minner om at kommunen kan stille støykrav til denne typen anlegg/virkosomhet i reguleringsplan. Statsforvalteren ber om at endret støybilde vurderes og omtales i planarbeidet
- Belysning: Nye ballbaner som medfører økt bruk av flombelysning i nærheten av boligfelt kan, på samme måte som for støy, medføre interessekonflikter mellom naboer og brukere av anlegget. For å unngå slike konflikter er det viktig å anlegge ballbanen slik at den belysning medfører minst mulig sjenanse for naboene. Vi viser i den forbindelse til regjeringens veileder «Lys på stedet» fra 2012, samt norsk standard for utforming av idrettsbelysning NS-EN 12193:2007.
- Forurenset grunn: Deler av planområdet er en tidligere industritomt (Oddernes teglverk), noe som medfører sannsynlighet for at grunnen kan være forurenset. Ved terrenginngrep i forurenset grunn plikter tiltakshaver å gjennomføre de tiltak som er nødvendige for å sikre at anleggsarbeidet, herunder oppgraving og disponering av forurenset masse, ikke medfører forurensningsspredning eller fare for skade på helse eller miljø. For terrenginngrep i forurenset grunn skal det i tillegg utarbeides en tiltaksplan. Statsforvalteren forventer at det

settes krav til dokumentasjon, herunder en miljøteknisk grunnundersøkelse av tomten, og håndtering av eventuelle forurensende masser, jf. forurensingsloven § 7.

- Barn og unges interesser: Dersom nye baner/haller medfører at arealer som i dag er åpne for ferdsel bli avstengt bør det vurderes hvilken virkning dette har for bevegelsesmønster gjennom området, særlig for barn og unge som ferdes til skole eller andre aktiviteter. Vi forventer at dagens bruk av området vurderes og at hensynet til trafiksikker skoleveg ivaretas i planen. Endringer i trafikkmønster, parkering o.l. som kan ha konsekvenser for trafiksikkerhet bør også vurderes. Det er viktig at planprosessen organiseres slik at synspunkter fra barn som berørt part kommer fram og at ulike grupper barn og unge gis anledning til å delta. Planbeskrivelsen må omtale denne delen av planarbeidet, samt resultatene av barn og unges medvirkning.
- Naturmangfold: Stadiondammen øst for planområdet utgjør et yngleområde for småsalamander. En biolograpport utarbeidet i forbindelse med detaljregulering for del av Teglværksveien og Teglstien, peker på Stadiondammen som en av få dammer med en livskraftig salamanderbestand i Kristiansand. Ifølge faglitteraturen kan omkringliggende grøntarealer i en radius på kan opptil 400 meter fra dammen fungere som jakt-overvintringsområde for salamanderne. Det er derfor viktig å unngå nedbygging av grøntareal som er egnet som habitat for småsalamander, noe som trolig vil gjelde store deler av grøntarealene på østsiden av stadion. Vi viser for øvrig til nevnte fagrapport, og til Statsforvalterens uttalelse til den aktuelle planen, hvor det bl.a. er omtalt mulig avbøtende tiltak for småsalamander.
- Utover dette ber vi om at følgende vurderes og gjøres rede for i det videre planarbeidet:
  - o Klima- og energiplanlegging, jf. pbl § 3-1 første ledd bokstav g). Se bl.a. Miljødirektoratets veileder: <https://www.miljodirektoratet.no/myndigheter/arealplanlegging/miljohensyn-iarealplanlegging/klima/klimagassutslipp/>
  - o Folkehelse, jf. lov om folkehelsearbeid § 4.
  - o Estetisk utforming/landskapsestetikk, jf. pbl. § 1-1 femte ledd.
  - o Universell utforming, jf. pbl. § 1-1 femte ledd.
  - o Risiko- og sårbarhetsanalyse. Resultatet fra analysen skal innarbeides i plan og bestemmelser, jf. pbl. § 4-3. Veilederen «Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging – metode for risiko- og sårbarhetsanalyse i planleggingen» (DSB/2017) anbefales. Klimaendringer/klimatilpasning skal også belyses i ROS-analysen, se i denne sammenheng bl.a. www.klimatilpasning.no.
  - o Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12, jf. § 7.

Kommentarer:

- Støy: Det er utarbeidet notat av støykonsulent som viser at det ikke er behov for støyskjerming.
- Belysning: Den praksis som er etablert mht belysning videreføres.
- Forurensning: I bestemmelsene stilles det krav om avklaring av eventuell forurensning og utarbeiding av tiltaksplan om så er tilfelle.
- Barn og unges interesser: Planen kan medføre at åpne arealer bebygges eller tas i bruk til tennisbaner, og at situasjonen blir «trangere». Den trafiksikre skoleveien er på fortauet, ikke gjennom stadionområdet – det kan ikke legges til rette for en offisiell passasje mellom tennisanlegget og tribunen. Det vises ellers til medvirkning som er avholdt.
- Naturmangfold: Bruken av området endres ikke. Skråninga reguleres til friområde.
- Andre forhold:

- *Med sentral beliggenhet i folketett område og med gode bussforbindelser ligger det godt til rette for at brukerne av tennisanlegget ikke bruker egen bil. Se pkt. 4.4 i planbeskrivelsen.*
- *Aktivitetene som foregår på stadion er bra for folkehelse – både de organiserte og de uorganiserte. For de siste sin del er det avgjørende at området er åpent og også har et tiltalende preg.*
- *Estetisk utforming. Se pkt. 4.3 i planbeskrivelsen.*
- *Universell utforming. Se pkt. 4.11 i planbeskrivelsen.*
- *Risiko- og sårbarhetsanalyse. Se pkt. 4.14 i planbeskrivelsen.*
- *Prinsippene i naturmangfoldloven. Se pkt. 4.15 i planbeskrivelsen.*

8. Beboere, nærmeste naboer i Snorres gate og Tegllverksveien, 07.04.2021

- Vi som naboer er selvfølgelig klar over at vi bor tett inn til et idrettsanlegg og må forvente noe støy herfra. Stadion oppleves som en trivelig og underholdende nabo, spesielt etter at det skjemmende plankegjerdet forsvant og anlegget ble åpnet opp. Dette har gjort at mange turgåere velger å gå gjennom stadion i stedet for å gå på fortauet.
- Bruken som vi opplever i dag består av mye egentrening i og rundt løpebanen av byens befolkning, denne treningen oppleves som lite støyende eller forstyrrende, videre er det selvfølgelig en del fotballtreninger og kamper med betydelig mer støy fra stadion i perioder på 1-2 timer, mellom disse «støyperiodene» er det stort sett gode «hvileperioder» med begrenset støy fra anlegget. Kunstgressbanene i tilknytning til stadion er i bruk stort sett hver ettermiddag i sesongen, denne bruken kan selv 150-250 m unna godt høres utenfor husene og gjennom åpne vinduer. Selv om denne støyen er mer fjern utvider den tiden for tilført støy til naboene.
- Så kommer dagens Tennisanlegg, som tilfører ytterligere støy. I Tegllverksveien oppleves denne stort sett som bakgrunnsstøy, men en liten andel tennisspillere er svært høylytte og virker skjemmende.
- I de senere år har Byggservice hos Kristiansand Eiendom flyttet inn på stadion og tilført sør-enden av anlegget en skjemmende tillhengerparkering. Dette tilfører oss naboer og turgåere en ytterligere støykilde både i form av støy for øret og øyet. Denne støyen er mest hørbar og sjenerende tidlig på morgenen (fra 06.30) når ansatte henter hengere.
- Poenget her er at summen av støykildene øker og hviletiden synker gradvis for hver aktivitet som tilføres nabolaget. Det må derfor tas med i reguleringen hvordan den økende støybelastningen på naboene har utviklet seg og vil utvikle seg videre. Husene i Tegllverksveien er fra ca.1935- og nyere. Hvis husene ikke er etterisolert, er det kun vegger med 10 cm isolasjon og vinduer med dårlig støydemping.
- Når nå Tennisklubben ønsker å utvide anlegget sitt med 2 nye utendørs tennisbaner og en Egentrenings/Padelbane. Tilføres enda en betydelig støykilde med høy aktivitet med liten hvile tid. Samtidig privatiserer inngjerdingene rundt banene området og begrenser fri ferdsel.
- I hht Miljødirektoratets «Veileder til retningslinje T-1442, Behandling av støy i arealplanlegging» Står det i kapittel «7.9.1 Støykildebeskrivelse» «Tennisbaner: Viktigste støykilde er slag og rop/skrik. Konflikt oppstår ofte i avstand under ca. 50 m.»
- Bebyggelsen i Tegllverksveien ligger 25m og bebyggelsen i Snorresgate ligger 30m fra eksisterende gjerde rundt stadion, som også vil være utendørs banenes ytterkant. De fleste husene har soverom både i 1 og 2 etg vendt mot stadion. Det vil si at en eventuell støyskjerm vil bli svært høy for å gi en tilfredsstillende reduksjon i støyen. For Tegllverksveien vil fasaden mot stadion ha kveldssol, det vil da være naturlig å sitte på denne siden på ettermiddag og

kveld. Da denne fasaden er solutsatt vil det være naturlig å måtte ha vinduene i luftstilling på kveld og natt for å få ned temperaturen på soverommene.

- Da vi vet fra Miljødirektoratets retningslinjer at det ofte gir konflikter under 50 m, og enkle målinger (vedlagt) viser LApeak 70,5 dB(ca 25m avstand og 1,5m høyde) fra eksisterende tennisbaner, og Padel kan komme opp i 68-70 db vil en avstand på 25-30 m fra kilden gi konflikter. Ut fra dette er plasseringen av tennisbanene uheldig i utgangspunktet, når den i tillegg er utvidet flere ganger og det nå er planlagt en massiv utvidelse igjen, mener vi som naboer dette er svært uheldig, og at tennisklubben nå vokser seg ut av arealene sine.
- Vi vil videre henviser til rapport fra Solsletta på Tveit fra 2015 «Vurdering av støy fra idrettsanlegg til nytt boligområde» utarbeidet av Sinus. Under «Drøfting» i rapporten står det» Avhengig av plassering vil ballplass/kvartalslek kunne komme i 15-25 meters avstand til planlagte boliger. Det anbefales ikke at det etableres ballbinge, tennisbane eller lignende støyende aktiviteter i dette området grunnet kort avstand til planlagte boliger.»
- At hallen nå er flyttet bak tribuneanlegget til stadion er en klart bedre løsning for å holde området åpent og attraktivt samt holde bygningene samlet så de blir mindre dominerende. Som en konsekvens av dette er utendørs tennisbanene samt en Padelbane plassert mot Teglværksveien.
- Vi ber derfor om at:
  - o Ihht til miljødirektoratets veileder lages en støyfaglig utredning når avstanden mellom nærmiljøanlegget og nærmeste nabo er mindre enn 100m.
  - o At det gjøres en kritisk og estetisk vurdering av denne utbyggingen, dagens haller ser ut som industrihaller
  - o Samt at det gjøres en vurdering av hele prosjektet med tanke på den planlagte massive padelbane utbyggingen i byen. Tennisklubben selv sier de mister medlemmer til Padel. Bør ikke Tennisklubben konsentrere seg om Tennis, og rendyrke dette og la de som vil begynne med Padel gjør det på banene som bygges på mer egnede plasser. Hele prosjektet kan da nedskaleres og tilpasses de som vil drive med tennis.
  - o Vi vil samtidig oppfordre til at det i planarbeidet finnes annet areal til henstilling av tilhengerne.

Kommentarer:

- *Det er laget støynotat som viser at det ikke er behov for særskilte støydempende tiltak.*
- *Hallenes utforming er kommentert i beskrivelsen, pkt 4.3*
- *Det er etablert padeltennis andre steder i kommunen, men ikke sentralt. Etablering på Lund kan derfor være riktig.*

9. Vest-agder friidrettskrets, 09.04.2021

- Uttaler meg på vegne av lagene i Vest Agder Friidrettskrets som trener på Kristiansand stadion og er hjemmehørende i Kristiansand kommune og som ikke er sendt melding til om oppstart av planarbeid, i første rekke Hannevikas IL og Kristiansand løpeklubb.
- Planområdet bør også gjelde hele nåværende Kristiansand stadion. I forbindelse med store stevner bruker vi kunstgressbanene til salgsområde og oppvarming. Dersom man tar vekk østre del av kunstgressbanen blir mulighetene til å arrangere Norske mesterskap etc vesentlig redusert. Idag brukes blant annet gressarealene på stadions sydside til oppvarming og plassering av salgs/utøvertelt etc. Ved nedbygging av dette området mister vi verdifulle aktivitetsarealer. Friidretten har vært positive til Tennisklubbens utbyggingsplaner, men blir noe betenkt når vi ser at det spises av kunstgressarealene inn mot Wilds Minne Skole.

- Det poengteres videre at - ved store stevner må det være plass til storskjerm på minimum 60 kvadrat i søndre sving. Det bør muligens legges inn i detalreguleringsplanen. Her må det kunne plasseres en trailer og det må legges opp til strømtilkopling etc. Kasteanlegget sørøst på området, også skogkledd skråning må reguleres til idrettsformål, ikke friområde som parkvesentet foreslår. Pytten kan eventuelt reguleres til friareal, men det er meget viktig av sikkerhetsmessige årsaker at skråningen er en del av idrettsanlegget. I grunnen burde det være satt opp et gjerde gjennom området som hindrer ferdsel ned mot kastbanen
- Det må forøvrig settes av plass til oppstilling av produksjonsbusser- igjen ved TV sendinger fra stadion. Dette må kunne skje i akseptabel avstand, inne på stadionområdet , fra sekretariat/regi/kommentatorplasser. Ved tidligere store arrangementer har man parkert bussene der hvor tennisklubben ønsker utendørsbaner i svingen og der som Byggservice bygde nye garasjer ved kjøreporten mot nordvest. Vi ønsker anvist plass til denne funksjonen i en detaljregulering.
- Man må også ta hensyn til adkomst for denne typer kjøretøyer.(Idrettsenheten har kunnskap om problematikken og bør høres i denne sammenheng). Kristiansand Stadion er et av fire friidrettsanlegg i Norge som brukes til internasjonale mesterskap. Det er derfor viktig at man ikke innsnevrer bruksarealene for å kunne gjennomføre store TV-sendte friidrettsarrangementer.

Kommentarer:

- *Banen ved Wilds Minne skole er regulert i tilstøtende plan Wilds Minne skole – stadion, 12.06.2002, plan-ID 845.*
- *Kastebanen foreslås regulert til idrettsformål, men det forutsettes sambruk med mer uorganiserte aktiviteter – som i dag.*
- *Planene medfører at søndre sving blir vesentlig smalere enn dagens bredde. Dette er akseptert – se vedlegg 10.*

10. Oppvekstsektor, 13.04.2021

- Området som er markert på ortofoto under inngår i gjeldende reguleringsplan for TEGLEVERKSVEI 31–33, plan-ID 43, ikrafttredelsesdato 26.05.1953. Arealet er regulert til friområde. Varselet informerer om at kun østre del av området (trekledd skråning mot tilstøtende boligområde) reguleres til friområde. Oppvekst mener at hele området må reguleres til friområde i tråd med gjeldende reguleringsplan.
- Regulert friområde er tatt i bruk til idrettsformål. Det er knapphet på tilgang til friområder. Dette området av Lund er den bydelen sentralt i kommunen som har minst kvadratmeter friområde tilgjengelig for sine innbyggere. Det vil være uheldig, dersom regulert friområde omdisponeres til idrettsformål for ei lita målgruppe. Komplette friidrettsanlegg opparbeides for øvrig ved Tangvall. Her inngår også kastebane for spyd og diskos. Feltet på selve gressmatta på stadion vil fortsatt kunne benyttes av dem som kaster spyd og diskos. Arealdisponeringen i varslet planområde må også sees i sammenheng med det øvrige som nå forgår i tilstøtende område. Det er flere forhold her som styrker argumentasjonen for å la østre del av stadion fortsette å være et friområde også i ny reguleringsplan. Oppvekst gjør oppmerksom på følgende: Det skal bygges nytt skoleanlegg for Wilds minne skole. Det skal dimensjoneres for 500 elever. Senere utvidelse kan også bli aktuelt. Det bør settes av minst 33 m2 brukbart utendørs areal pr elev. Areal brattere enn 1:3 regnes ikke med, dersom det ikke benyttes til akebakke. Anlegg for sykkelparkering og av/påstigningsareal for SFO, utendørs boder etc regnes heller ikke inn. I tilknytning til anlegget skal det etableres en ny idrettshall langs Marviksveien. Tomt hvor Starthallen ligger (blandet formål) er ervervet.

Tomt i gjeldende reguleringsplan for Wilds Minne skole er på 21 900 m². Nytt skolebygg er foreløpig stipulert med en grunnflate på 2 500 m². Omtrent 1 700 m² av tomten er for bratt eller uegnet og kan ikke regnes med. Ny sykkelparkering vil båndlegge minst 500 m². Dette arealet må trekkes fra. En gangvei gjennom hele området (lengde ca 233m x 3m) beslaglegger minst 700 m². Blokkerer ny gangvei for tilgang til andre arealer avsatt til skolegård blir det totale arealet justert tilsvarende. Oppsummert kan det bli 16 500 m² netto tilgjengelig skolegårdsareal for de 500 elevene som nytt skoleanlegg skal betjene. Skal det dimensjoneres for ytterligere elevøkning, blir behovet for skolegård tilsvarende større. Størrelse på tilgjengelig skolegård kan bli justert, dersom størrelsen på bygningsmassen – skolebygg og idrettshall endres. I referat fra samarbeidsgruppa sentrum/øst fremgår det at idrett er opptatt av at dagens bruk av treningsbanen (Lille Stadion) skulle fortsette og ønsket derfor at dette området skulle inngå i ny reguleringsplan for stadion. I referatet står at Plan og bygg påpekte at treningsbanen inngår i reguleringsplan for Wilds Minne, og tas ikke inn i reguleringsplan for stadion. Bruken av treningsbanen forutsettes håndtert innenfor rammene av gjeldende reguleringsplan. Å opprettholde bruken av hele Lille stadion båndlegger 5 600 m² for dem med interesse for fotball. Det utgjør nesten 34 % av hele skolegården. Skolen har i tillegg en stor fotballbinge på 670 m². Legges den til i regnestykket så vil fotballinteresserte barn få disponere 38 % av skolegården. Areal til fotball skal selvsagt innpasses i skolegården, men det er neppe aktuelt å la en så stor del av skolegården være forbeholdt fotballinteresserte elever. Skolegården skal ha en variert tilrettelegging som imøtekomme ulike interesser og elevenes behov for fysisk aktivitet og lek. Da Marviksletta ble regulert ble det tatt inn en bestemmelse i planen som i sin formulering berører skolens areal. Rekkefølgebestemmelsen lyder slik:

6.3.d

Før det kan gis igangsettingstillatelse til boligbebyggelse i feltene sør for Stadionveien, skal nærmiljøpark ved Wilds Minne skole være oppgradert, ved at kvartals- og sandlekfunksjoner på minimum 2,25 dekar primært anlegges i området mellom idrettsbane og skolebygninger, som er regulert til kombinert Skole / Idrett. Andre lokaliteter kan vurderes innenfor eller i nærheten av skolens område. Plassering og innhold må avklares i samarbeid med Parkvesenet og Oppvekstsektoren.

- Bestemmelsen sier at kvartals- og sandlekeplass skal opparbeides utenfor gjeldende områdeplan for Marviksletta. Bestemmelsen peker videre på at disse funksjonene skal enten anlegges i området mellom idrettsbanen og skolebygninger, som er regulert til kombinert Skole/Idrett. Alternativt skal andre lokaliteter vurderes innenfor eller i nærheten av skolens område. Illustrasjonene under viser hvor mye areal (2,25 dekar) det vil utgjøre, dersom formuleringen i bestemmelsene skal realiseres inne i skolegården.
- Oppvekst er av den oppfatning at kvartals- og sandlekefunksjoner bør opparbeides på andre lokaliteter i nærheten av skolens område, jfr. bestemmelsen i områdeplanen. Aktuelle arealer er de to friområdene som er vist på flyfoto. Fra Marvika torv er det 240 m til friområde 1 og 370 m til friområde 2.
- Oppsummering: Oppvekst mener at friområdet i gjeldende reguleringsplan for TEGLEVERKSVEI 31–33, må videreføres som friområde i ny plan for Kristiansand stadion. Det vil også gi elevene ved Wilds Minne mulighet til å ta i bruk arealene rundt Salamanderdammen. De yngste trinnene har behov for arealer i nærheten av skolen, når de skal ha uteskoleaktivitet. På våren beslaglegger Dyreparken arealer som elevene bruker på friområdet Roligheden. Det er derfor behov for alternativt areal, i den perioden når

Roligheten ikke kan benyttes. Barnehagene i området vil også ha glede av tilgang til friområdet og salamanderdammen. Plan- og bygg sin forutsetning om at bruken av treningsbanen forutsettes håndtert innenfor rammene av gjeldende reguleringsplan blir et tema i den forestående prosessen med Wilds Minne skole- og idrettshall. Reguleringsbestemmelsene om kvartalslek- og sandlekefunksjoner på 2,25 dekar er også et tema i forbindelse med avklaringen om arealdisponeringen for nytt skoleanlegg for Wilds Minne skole. Skolegården bør være på minst 33 m² pr elev.

Kommentarer:

- *Kastebanen foreslås regulert til idrettsformål, men det forutsettes sambruk med mer uorganiserte aktiviteter – som i dag.*

11. Kristiansand Tennisklubb, 09.04.2021

- Kommentar til anleggsutvidelse Anleggsutvalget i Kristiansand Tennisklubb (KTK) vil gjerne presisere følgende ifm planlagt anleggsutvidelse. KTK tar sikte på å være «hele Kristiansands tennisklubb» og vi ønsker å tilby «tennis for alle- hele livet». Anleggsutvidelsen skal bidra til ovennevnte ved å tilrettelegge for kapasitet, nytt tilbud (padel) som skal senke terskelen for aktivitet, og sikre at klubben står støtt i en fremtid med mange tilbud og muligheter å velge blant. Vi er Norges eldste tennisklubb, og vi tar også mål av oss om å være blant Norges absolutt beste tennisklubber, herunder et helhetlig tilbud som skal sikre et solid fundament for fremtiden. Den sentrale plasseringen i idrettsparken på Lund er med på å bygge opp under våre visjoner som «hele Kristiansands tennisklubb» og «tennis for alle- hele livet». Den sentrumsnære plasseringen, og det at hele byen allerede har et forhold til Stadionområdet/Idrettsparken gjør det mulig å oppfylle vårt ønske om å være hele byens klubb. I tillegg vil anleggsutvidelsen ytterligere befeste området sin posisjon som «Idrettsparken» i motsetning til annen virksomhet/etablering i det aktuelle området. Plasseringen er også i gang- og sykkelavstand for store deler av byens befolkning. KTK er en medlemsklubb, men på ingen måter en lukket klubb. Vi har gjennom flere år hatt et tett samarbeid med KSI (studentidretten). Mange ferierende, tilflyttere og gjestespillere finner hvert år veien til KTKs anlegg, og slik håper vi det vil fortsette. Vi er i dag nær 500 medlemmer fra hele nye Kristiansand Kommune, og med anleggsutvidelsen forbereder vi oss for å kunne ta imot enda flere medlemmer, gjestespillere og turister. Både tennisbaner og padelbaner vil være tilgjengelig for alle, og man kan fint reservere bane uten å være medlem. Vi håper at lokalmiljøet vil sette pris på mulighetene som ligger innenfor dette, og ser verdien i at anleggsutvidelse og KTKs aktiviteter bidrar til på fremme et aktivt, trygt og levende miljø i idrettsparken. Vi ønsker på ingen måte å privatisere området, men vil sikre tilgjengeligheten for naboer, turgåere, skolebarn, joggere, turister mm ved å tilrettelegge for beplantning, belysning og turveier langsmed og gjennom anlegget, og gjerder vil det kun være rundt selve tennisbanene. Vi er for øvrig trygge på at stadionområdet, som i et halvt århundre var IK Starts hjemmebane, tåler den økte aktiviteten vi ved anleggsutvidelsen legger opp til. Det påhviler oss i Kristiansand Tennisklubb et stort ansvar å utvikle området på en slik måte at naboer og lokalbefolkning vil sette pris på våre planer, slik at vi kan oppfylle visjonen om å være «hele byens tennisklubb» Mvh Svein Christian Malo Wirak På vegne av Anleggskomitéen i KTK
- Vedrørende evt støy: KTK s ordensreglement tillater ikke støy i form av høylydt roping, banning, kjefting, musikk og ropert skal ikke forekomme på anlegget. Sjøppelkasser skal benyttes. Snus og røyking er forbudt på hele anlegget. Ikke tillatt med spill på utendørsbanene i tidsrommet 23-07

Erfaringer fra fotball viser støyberegning på ca desibel 100 når to lag spiller mot hverandre 11 mot 11 og drøye 100 tilskuere. Slik praksis er allerede veletablert i idrettsparken. For tennisklubben vil selve tennisaktiviteten maksimalt, ifølge beregninger, skape inntil 60 desibel. Den menneskelige aktiviteten vil være betydelig mindre enn den ved fotball, og tilskuerne færre. Vi viser videre til de dokumenter som finnes ifm "Støvvurdering ved etablering av Nærmiljøanlegg" utgitt av Helse og omsorgsdepartementet: Med hensyn til impulslyder fra ballbinger er det erfaringsmessig få/ingen støyklager når maksimalt støynivå er under 60 dB ved nærliggende boligfasade. Norge har ikke egne regler for støy fra ballbinger og lignende anlegg. Det foreligger heller ikke forskningsbasert kunnskap som kan danne grunnlag for å fastsette støygrenser. Av den grunn må anbefalinger om grenseverdier baseres på erfaringer fra klager på ballbinger og tilsvarende nærmiljøanlegg og på generell kunnskap om hvilke støynivåer som kan skape problemer. I forbindelse med ballbinger er det to hovedkilder til støy. Den ene, stemmebruk, er det ikke ønskelig å regulere, og det er tvilsomt om det foreligger lovhjemmel til å regulere denne type "støy". Den andre kilden, impulslyder som oppstår når ballen treffer inngjerdingen, kan reguleres fordi kilden er teknisk og det foreligger visse muligheter for avbøtende tiltak. Aktivitet i perioden kl 2300 – 0700 vil være til ekstra stor sjenanse for nærliggende boligbebyggelse og bør ikke forekomme.

Kommentarer:

- Vedr støy – se pkt. 4.18 i planbeskrivelsen.

12. Norges Handikapforbund Agder, 09.04.2021

- Norges Handikapforbund Agder ser på denne oppstart av reguleringsplanen ikke har tatt opp i seg tema som universell utforming eller at det må være mest mulig tilrettelagt.
- Det er heller ikke satt krav til HC -parkeringsplasser i forbindelser denne reguleringsplanen.
- Helsefolkeperspektiv: Vi ser og det er mange baner på ett lite areal. Håper likevel det kan lages bane/baner der alle uansett funksjonsevne har mulighet for delta. Dette er for våre medlemmer svært viktig, særst for barn og ung.

Kommentarer:

- *Universell utforming er et krav i alle planer og derfor ikke tatt med spesielt.*
- *Utover tennisbanene er det ikke planer om nye funksjoner. Eventuell tilrettelegging kan skje innenfor rammene av dagens bruk.*
- *Se ellers pkt. 4.11 i planbeskrivelsen.*

13. Agder Energi, 13.04.2021

I området som inngår i reguleringsplanen har vi en bestående nettstasjon og en høyspent jordkabeltrasè. Eventuell flytting eller omlegging av våre anlegg må bekostes av tiltakshaver

14. Kristiansand Idrettsforening Friidrett, 09.04.2021

Reguleringsplan Kristiansand stadion. KIF friidrett er en av flere klubber som benytter stadion til sin aktivitet for barn og unge og er hovedarrangørklubb ved alle større friidrettsstevner i Kristiansand. Utendørsanlegget er det eneste riksanlegget for friidrett i regionen der det er mulig å arrangere større stevner, også internasjonale. Blant annet arrangerte vi Nordisk Match i 2019, og i 2021 skal NM arrangeres 13-15 august. Det er også det eneste anlegg for Vågsbygd, sentrum, og de østre deler av kommunen der det er mulig å trene friidrett! Det er viktig at arealene sikres til idrettsformål i den nye planen som skal utarbeides. Dersom Kristiansand tennisklubb anlegger paddebaner i forlengelse

av eksisterende baner, reduseres arealet der oppvarming ofte foregår ved større friidrettstevner. I tillegg brukes også dette området av deltakere fra tilreisende klubber. Det benyttes til telt for massasje og utstyr etc. Det er derfor viktig at de to kunstgressbanene inngår i det areal som foreslås til idrettsformål, da disse banene brukes til oppvarming og andre formål ved alle større arrangementer. De planlagte paddelbanene kan begrense innkjøring og oppstilling for større kjøretøy ved TV produksjoner, eksempelvis fra NRK. Det bør sikres adkomst for denne type kjøretøy. I søndre sving må det i tillegg også avsettes plass til bil og storskjerm. Det må sikres at "kastbanen" bak statuen, ved ståtribunen, blir tatt med i arealet til idrett! KIF friidrett hadde gjerne sett at det hadde vært satt av lengre tid til å vurdere planen grundigere, og gjerne sammen med de andre berørte klubbene. Spesielt de som driver friidrett. Korona, og restriksjoner på kontakt og møtemuligheter, gjør at vi ber om utsettelse for å se nøyer på planene!

Kommentarer:

- *Idrettsetaten har akseptert planene til Kristiansand Tennisklubb.*

15. Idrettsrådet i Kristiansand, 09.04.2021

Idrettsarealer må ikke bygges ned! Det er særdeles viktig å ivareta idrettsarealer i områder med så stor fortetning som det er i dette området. Det er stort press på bruk av idrettsarealene allerede med dagens bebyggelse. Hele Lille stadion bør inngå i reguleringsplanen og reguleres til idrettsformål. Det skogkledde området ved kastanlegget bør også være inkludert i areal til idrettsformål. Kastanlegget stiller krav til sikkerhetssone, og det vil være uheldig å legge friområde så tett inn på kastsektoren. Vi støtter for øvrig opp om friidrettskretsen uttalelser vedrørende nødvendige arealer for arrangement på stadion.

Kommentarer:

- *«Lille Stadion» inngår i tilstøtende plan.*
- *Kastebanen foreslås regulert til idrettsformål og skråninga opp mot Salamanderdammen som friområde – begge med formål som samsvarer med dagens bruk.*

16. Elevrådet ved Oddemarka skole, 23.04.2021

på befaring på Kristiansand stadion torsdag 15.04.21. Etter avtale med Åsmund Åmdal fikk Oddemarka skole utsatt frist for å besvare saken.

Elevene har drøftet saken i elevrådet og hatt en elevgruppe som har jobbet videre med reguleringssaken.

I elevrådsmøte og i arbeidsgruppa er de opptatt av at folkehelse og trivsel er viktig. Kristiansand stadion er en viktig plass som grønn lunge. Stadion må være en trygg møteplass som innbyr til aktivitet. Elevene er opptatt av at anleggene er og blir åpne med aktivitetstilbud og idrettstilbud som er tilgjengelig både i skoletiden og på fritiden. Elevene ønsker ikke at man må være medlem i en klubb eller betale for å kunne bruke anleggene og aktivitetene. Oddemarka skole har liten skolegård og bruker da Kristiansand stadion ofte.

Oddemarka skole bruker i dag Kristiansand stadion med elever i kroppsøvingstimer, valgfag fysisk aktivitet, Tinstafett, idrettsdager og turneringer med trinn og store grupper. I tillegg er det mange elever som bruker stadion og området der på fritiden.

Elevrådet synes det er flott og godt med det åpne stadionområdet.

I skoletiden bruker Oddemarka skole Kristiansand stadion til:

- Fotball og slåball på kunstgresset og gressbanen
- Friidrett på løpebanen og kastbanene med gress/grus. Løping, høyde, diskos, spyd, kule, lengde, hekk, stafetter, kast liten ball og andre friidrettsøvelser.
- Idrettsstevner og turneringer
- Gressområder til styrkeøvelser og tøyning
- Trapper/tribuner til spensthopping og tøyning.
- Treningsbanen med gress brukes til slåball, trening med diskos og spydkast.

Utenom skoletid:

- Fotball på kunstgresset med klubb og venner. Gressbanen (hovedbanen) brukes mest til organisert trening. Gressbanen opplever de er lite åpen for fotball på fritiden grunnet vedlikehold av banen og annen organisert trening på friidrettsbanen og fotballbanen.
- Løpebanene og kastbaner til friidrettstrening. Løp og styrketrening med organisert idrett og venner.

Elevrådet har følgende ønsker for Kristiansand stadion:

- Gode fotballbaner med godt kunstgress.
- Styrkeapparater og hinderløype med aktivitetsapparater
- God friidrettsbane med godt utstyr
- Basketballbaner
- Sandvolleyballbaner
- Fotballtennisbane
- Stadion kan være et parkområde som er åpent for alle. Grønn lunge med plener, blomster og trær. Gjerne flere sitteområder/soner til sosial aktivitet
- Åpne toaletter og garderober på dagtid og kveldstid
- Mer belysning på stadionområdet – trygger området for ferdsel og turområde. Også ønske om mer belysning (som er på) på kunstgressbanene og løpebanene.

Tennisanlegget: Dette blir stort og tar bort gress og friareal. Det er ønskelig for elevene ved Oddemarka skole å ha tilgang til tennisanlegget i skoletiden, også det nåværende. Vil dette være gratis og åpent for tennisspill i undervisningstiden til elevene og ansatte ved skolen? Oddemarka skole ønsker at området det i dag er tenkt utvidet til tennisanlegg kan benyttes til annen idrettsaktivitet som basketball og sandvolleyball. Elevene er også opptatt av området kan benyttes til park med sitteplasser.

Trafikk/skolevei: Flere elever går og sykler gjennom stadionanlegget til og fra hjem-skole. Det er ønskelig å ha denne muligheten videre. Det er viktig å ha gode gangstier og sykkelveier rundt stadion som sikrer god og trygg skolevei.

Oddemarka skoles elevråd har snakket om hvor viktig denne stadion er. Godt samlingspunkt for mennesker i alle aldre. Dette er et sted vi kan leke og trene. Ikke minst kan vi på sommeren kombinere vår aktivitet på stadion med et bad i sjøen som ligger like i nærheten. Hva med å lage en kiosk på stadion? Kanskje idrettslagene kan være med å drifte denne?

Vi ser frem til en flott idrettspark med barn, unge og voksne i stor og god aktivitet.

Kommentarer:

- *Elevrådet har flere ønsker om tilrettelegging og ønske om flere typer baner/aktiviteter mm. Disse kan en få til innenfor rammene av reguleringsplanen. Begrensinger er tilgjengelige arealer og økonomiske midler.*
- *Tennisanlegget er akseptert av idrettsetaten. Planprosessen videre avklarer bruken av plenene i sør hvor det er foreslått tennishall og baner.*
- *Trafikk/skolevei – dette er drøftet under 4.4 i planbeskrivelsen.*

Elever ved Wilds Minne skole – se Vedlegg-3 Befaring Wilds Minne skole